 CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZGE/RM;QP3	
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	TRANSPORT MATERIAŁU DO GENETYCZNEGO BADANIA LABORATORYJNEGO	Wydanie nr: 3 z dnia: 2022.07.19	
ZAKŁAD GENETYKI MEDYCZNEJ PRACOWNIA GENETYKI MOLEKULARNEJ		Strona 1 z 4	Liczba załączników 0
Proces: MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA			

I. Cel procedury

Celem wprowadzenia procedury jest ujednoczenie zasad dotyczących transportu materiału do genetycznych badań laboratoryjnych wykonywanych w Pracowni Genetyki Molekularnej Zakładu Genetyki Medycznej Instytutu „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” (IPCZD). Przestrzeganie zasad transportu materiału do badań genetycznych służy wyeliminowaniu błędów przedlaboratoryjnych, wynikających z niewłaściwego transportowania i czasu przechowywania próbek w punktach pobierania. Przestrzeganie zasad transportu zapobiega ekspozycji zawodowej pracownika.

II. Zakres stosowania procedury

Procedura obowiązuje osoby transportujące materiał do badań laboratoryjnych oraz osoby przekazujące materiał za pomocą poczty pneumatycznej z poszczególnych komórek organizacyjnych IPCZD zlecających wykonanie badania w Pracowni Genetyki Molekularnej Zakładu Genetyki Medycznej, wszystkich zleceńodawców zewnętrznych oraz pracowników Pracowni Genetyki Molekularnej Zakładu Genetyki Medycznej, a także pracowników Działu Zarządzania Infrastrukturą, Działu Centralnej Sterylizacji i Dezynfekcji, w zakresie znajomości treści niniejszej procedury.

III. Opis postępowania

1. Każdą próbkę materiału biologicznego należy traktować ze szczególną ostrożnością, ze względu na jej znaczenie diagnostyczne dla pacjenta oraz potencjalne skażenie mikrobiologiczne.
2. Jakość materiału przeznaczonego do badania genetycznego zależy od prawidłowego pobrania, przechowywania oraz transportowania. Jakość materiału przekłada się na wynik badania genetycznego.
3. W czasie transportu pojemniki z materiałem biologicznym powinny zostać szczelnie zamknięte i odpowiednio zabezpieczone przed zgnieceniem, a następnie umieszczone w szczelnie zamkniętym opakowaniu zbiorczym oznaczonym jako „Materiał zakaźny”, wyposażonym w rękawiczki jednorazowego użytku, przeznaczone do przekazania materiału do badania. W przypadku transportu z użyciem poczty pneumatycznej materiał biologiczny należy umieścić w szczelnie zamkniętym woreczku oznaczonym jako „Materiał zakaźny”, a następnie umieścić w dedykowanym pojemniku zbiorczym razem z wypełnieniem zabezpieczającym próbkę przed uszkodzeniem.
4. Transport materiału biologicznego do Pracowni Genetyki Molekularnej może odbywać się za pośrednictwem:
 - A. upoważnionego personelu IPCZD bezpośrednio do laboratorium lub w przypadku zleceń zewnętrznych inna osoba upoważniona stosująca wymogi niniejszej procedury;
 - B. poczty pneumatycznej do Zakładu Genetyki Medycznej (adres wysyłkowy ISPP: 111), gdzie materiał jest niezwłocznie odbierany przez osobę upoważnioną. Tą drogą może być przekazywany każdy materiał biologiczny z wyjątkiem krwi obwodowej przeznaczonej do analizy preparatów RNA, tkanek oraz hodowli komórkowych.
5. Materiał biologiczny przeznaczony do badań genetycznych (z wyjątkiem moczu i krwi do preparatów RNA) powinien być dostarczany do Pracowni Genetyki Molekularnej w dni robocze w godzinach 8.00-15.00. Mocz i krew do preparatów RNA należy dostarczyć bezpośrednio po pobraniu w godzinach 8:00–12:00 po uzgodnieniu z pracownikiem laboratorium..
6. Materiał biologiczny przeznaczony do badań genetycznych powinien być zabezpieczony bezpośrednio po pobraniu, a następnie przekazany do laboratorium lub przechowywany w ściśle określonych warunkach fizycznych, uniemożliwiających jego zanieczyszczenie i zmianę właściwości. W zależności od rodzaju materiału biologicznego i jego przeznaczenia wymagane jest przestrzeganie następujących parametrów fizycznych:

 CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZGE/RM;QP3	
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	TRANSPORT MATERIAŁU DO GENETYCZNEGO BADANIA LABORATORYJNEGO	Wydanie nr: 3 z dnia: 2022.07.19	
ZAKŁAD GENTYKI MEDYCZNEJ PRACOWNIA GENETYKI MOLEKULARNEJ		Strona 2 z 4	Liczba załączników 0
Proces: MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA			

- A. **Krew obwodową do analizy preparatów DNA** należy umieścić w zamkniętym pojemniku ochronnym z opisem „Materiał zakaźny” i w ciągu 15 minut przekazać do Pracowni Genetyki Molekularnej Zakładu Genetyki Medycznej. Jeśli nie przewiduje się natychmiastowego przesłania próbki krwi do laboratorium, należy przechowywać próbkę w lodówce (2-8°C) przez okres do 5 dni lub w zamrażarce (-20°C) przez okres nie dłuższy niż 6 tygodni (do przechowywania krwi w takich warunkach stosuje się próbówki z tworzyw sztucznych). Należy unikać kilkukrotnego zamrażania i rozmrażania materiału.
- B. **Krew obwodową do analizy preparatów RNA** należy dostarczać do Pracowni Genetyki Molekularnej **wyłącznie po wcześniejszym uzgodnieniu terminu z Pracownią**. Pobraną próbkę materiału genetycznego należy umieścić w zamkniętym pojemniku ochronnym z opisem „Materiał zakaźny”, gwarantującym utrzymanie temperatury wewnętrznej 4°C i w ciągu 15-30 minut przekazać ją do Pracowni Genetyki Molekularnej. Jeśli istnieje konieczność dłuższego przechowywania materiału biologicznego do badania: do 3 dni w temperaturze pokojowej lub do kilkunastu dni w temperaturze do (-20°C), należy zastosować odczynnik lub zestaw stabilizujący (zgodnie z instrukcją producenta). Należy unikać kilkukrotnego zamrażania i rozmrażania materiału.
- C. **Plamy krwi do analizy preparatów DNA (SKK)** należy umieścić w kopercie chroniącej przed światłem i dostarczyć do Pracowni Genetyki Molekularnej w zamkniętym pojemniku ochronnym z opisem „Materiał zakaźny” w terminie do 7 dni. SKK można przechowywać w temperaturze pokojowej bezterminowo.
- D. **Komórki nabłonka policzka do analizy preparatów DNA** należy umieścić w zamkniętym pojemniku ochronnym z opisem „Materiał zakaźny”, gwarantującym utrzymanie temperatury pokojowej i w ciągu 30 minut dostarczyć do Pracowni Genetyki Molekularnej. Pobrany wymaz może być przechowywany w temperaturze 2-8°C przez 24 godziny.
- E. **Komórki nabłonka w osadzie moczu do analizy preparatów DNA** należy umieścić w szczelnie zamkniętym pojemniku ochronnym z opisem „Materiał zakaźny”, gwarantującym utrzymanie temperatury pokojowej i w ciągu 30 minut dostarczyć do Pracowni Genetyki Molekularnej. Pobrany mocz może być przechowywany w temperaturze 2-8°C do 12 godzin.
- F. **Fragmenty innych tkanek do analizy preparatów DNA** (bioptyki pobrane przyżyciowo, pośmiertnie oraz prenatalnie) należy umieścić w sterylnym naczyniu, a następnie w zamkniętym pojemniku ochronnym z opisem „Materiał zakaźny”, gwarantującym utrzymanie temperatury wewnętrznej 4°C i w ciągu 30 minut przekazać do Pracowni Genetyki Molekularnej. Jeśli nie przewiduje się natychmiastowego przesłania materiału biologicznego do laboratorium, należy przechowywać go w temperaturze (-20°C) przez okres 6 tygodni lub w temperaturze (-70°C) przez czas nieograniczony (do przechowywania tkanek w takich warunkach stosuje się próbówki z odpowiednich tworzyw sztucznych). Należy unikać kilkukrotnego zamrażania i rozmrażania materiału.
- G. **Hodowle komórkowe różnych tkanek do analizy preparatów DNA** (fibroblastów lub amniocytów) należy umieścić w zamkniętym pojemniku ochronnym z opisem „Materiał zakaźny”, gwarantującym utrzymanie temperatury wewnętrznej 4°C i w ciągu 30 minut przekazać do Pracowni Genetyki Molekularnej. Jeśli nie przewiduje się natychmiastowego przesłania próbki osadu komórek do laboratorium, należy ją przechowywać w temperaturze (-20°C) przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy. Należy unikać kilkukrotnego zamrażania i rozmrażania materiału.
- H. **Cebulki włosów** należy umieścić w kopercie chroniącej przed światłem i dostarczyć do Pracowni Genetyki Molekularnej w szczelnie zamkniętym pojemniku ochronnym w temperaturze pokojowej w terminie do 7 dni.

 CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZGE/RM;QP3	
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	TRANSPORT MATERIAŁU DO GENETYCZNEGO BADANIA LABORATORYJNEGO	Wydanie nr: 3 z dnia: 2022.07.19	
ZAKŁAD GENTYKI MEDYCZNEJ PRACOWNIA GENETYKI MOLEKULARNEJ		Strona	Liczba załączników
		3 z 4	0
Proces: MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA			

7. Do każdego pobranego materiału do genetycznego badania laboratoryjnego, należy bezwzględnie dołączyć prawidłowo wypełnioną dokumentację medyczną, zgodnie z procedurą PX_ZGE/RM;QP1 - Zlecenie genetycznego badania laboratoryjnego.
8. W przypadku uszkodzenia opakowania przeznaczonego do transportu materiału do badania laboratoryjnego lub indywidualnej próbki materiału biologicznego przeznaczonego do badania laboratoryjnego, do którego doszło na terenie IPCZD, w celu minimalizacji skutków skażenia należy wezwać serwis sprzątająco – interwencyjny: tel. 17-46. W zaistniałej sytuacji próbka nie zostanie przyjęta do badania, a zleceniodawca zostanie niezwłocznie o tym poinformowany.
9. Postępowanie odbiorcy materiału biologicznego, przesłanego z użyciem poczty pneumatycznej:
 - A. W przypadku, gdy w czasie transportu dojdzie do zabrudzenia woreczka jednorazowego materiałem biologicznym, odbiorca opróżnia zawartość pojemnika i utylizuje materiał biologiczny zgodnie z zarządzeniem dyrektora Instytutu „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” w sprawie wprowadzenia Programu Gospodarki Odpadami w Instytucie „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka”, wykonuje dezynfekcję pojemnika pocztowego, nawet gdy nie nosi on widocznych śladów zanieczyszczeń za pomocą chusteczek VIRUSOLVE+ i odsyła pusty, zdezynfekowany pojemnik do nadawcy. Zleceniobiorca bezzwłocznie zawiadamia o tym fakcie zleceniodawcę i ustala z nim dalsze postępowanie.
 - B. W przypadku zanieczyszczenia pojemnika poczty pneumatycznej materiałem biologicznym, zleceniobiorca wycofuje pojemnik z użytkowania i przekazuje do dezynfekcji do Działu Centralnej Sterylizacji i Dezynfekcji. Z uwagi na fakt, że w takim przypadku konieczne jest zatrzymanie i przeprowadzenie dezynfekcji instalacji poczty pneumatycznej, Zleceniobiorca powiadamia o tym fakcie administratora poczty pneumatycznej pod numerem telefonu 16-04, a w godzinach dyżurowych (po godzinie 15:35 oraz w dni świąteczne i wolne od pracy) Centralną Dyspozytornię pod numerami telefonu: 14-55, 14-88.
10. Przeprowadzenie dezynfekcji powierzchni zanieczyszczonej materiałem biologicznym realizowane jest w oparciu o załącznik 18 „Postępowanie w przypadku zanieczyszczenia powierzchni materiałem biologicznym” polecenia wewnętrznego zastępcy dyrektora ds. klinicznych Instytutu "Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka" nr 17/18 z 23 maja 2018r.w sprawie wprowadzenia Instrukcji postępowania przeciwepidemicznego w „Instytucie Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka.”.
11. W przypadku, gdy pracownik transportujący materiał do badania laboratoryjnego uległ ekspozycji na materiał biologiczny potencjalnie zakaźny, należy postępować zgodnie z załącznikiem 12 „Postępowanie po ekspozycji zawodowej na materiał potencjalnie zakaźny” polecenia wewnętrznego zastępcy dyrektora ds. klinicznych Instytutu "Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka" nr 17/18 z 23 maja 2018r.w sprawie wprowadzenia Instrukcji postępowania przeciwepidemicznego w „Instytucie Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka.”.

V. Postępowanie z dokumentacją medyczną

Zgodnie z Ustawą z dnia 6 listopada 2008r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz.U. 2020 poz. 849 z późn. zm.) oraz Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 6 kwietnia 2020r. w sprawie rodzajów, zakresu i wzorów dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania (Dz. U. 2020 poz. 666 z późn. zm.).

VI. Dokumenty powiązane i przywołane

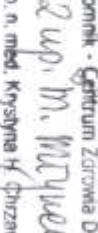

1. PX_ZGE/RM;QP1 – Zlecenie genetycznego badania laboratoryjnego.
2. PX_ZGE/RM;QP2 – Pobieranie materiału do genetycznego badania laboratoryjnego.
3. Polecenie wewnętrzne nr 17/18 z 23 maja 2018r. zastępcy dyrektora ds. klinicznych Instytutu "Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka" w sprawie wprowadzenia Instrukcji postępowania przeciwepidemicznego w „Instytucie Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka.”

 CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZGE/RM;QP3	
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	TRANSPORT MATERIAŁU DO GENETYCZNEGO BADANIA LABORATORYJNEGO	Wydanie nr: 3 z dnia: 2022.07.19	
ZAKŁAD GENTYKI MEDYCZNEJ PRACOWNIA GENETYKI MOLEKULARNEJ		Strona	Liczba załączników
		4 z 4	0
Proces: MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA			

4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 marca 2006 r. w sprawie standardów jakości dla medycznych laboratoriów diagnostycznych i mikrobiologicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1923 z późn. zm.)
5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 kwietnia 2020r w sprawie rodzajów, zakresu i wzorów dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania (2020 poz. 666 z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (2020 poz. 849 z późn. zm.).
7. Zarządzenie nr 15/22 z dnia 17 lutego 2022 roku Dyrektora Instytutu w sprawie wprowadzenia Programu Gospodarki Odpadami w Instytucie "Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka".

VII. Wdrożenie procedury do stosowania

1. Kierownicy komórek organizacyjnych IPCZD oraz zleceniodawcy zewnętrzni objęci zakresem stosowania procedury, zobowiązani są do zapoznania się z treścią procedury oraz zapoznania podległego personelu i nadzoru nad przestrzeganiem przez nich zawartych w niej zapisów.
2. Fakt zapoznania się z niniejszą procedurą pracownicy potwierdzają podpisem.

Aktualizował	Sprawdził	Sprawdził	Sprawdził	Sprawdził	Zatwierdził
mł. Asystent – diagnosta laboratoryjny	Kierownik Pracowni Genetyki Molekularnej	Kierownik Zakładu Genetyki Medycznej	Zastępca Dyrektora ds. Klinicznych	Pełnomocnik Dyrektora ds. Systemu zarządzania Jakością	Dyrektor Instytutu
mgr Beata Chałupczyńska	dr n. med. Elżbieta Ciara	prof. dr hab. n. med. Krystyna Chrzanowska	dr hab. n. med. Bożenna Dembowska- Bagińska, prof. Instytutu	mgr Inż. Anna Barańska	dr n. med. Marek Migdał
Data, podpis, pieczęć 17.06.2022 mgr Beata Chałupczyńska DIAGNOSTA LABORATORYJNY	Data, podpis, pieczęć dr n. med. Elżbieta Ciara KIEROWNIK PRACOWNI Genetyki Molekularnej	Data, podpis, pieczęć prof. dr hab. n. med. Krystyna Chrzanowska KIEROWNIK ZAKŁADU GENETYKI MEDYCZNEJ Instytutu Pomnik - Centrum Zdrowia Dziecka	Data, podpis, pieczęć Zastępca Dyrektora ds. Klinicznych dr hab. n. med. Bożenna Dembowska-Bagińska	Data, podpis, pieczęć mgr Inż. Anna Barańska PEŁNOMOCCNIK DYREKTORA ds. Systemu Zarządzania Jakością	Data, podpis, pieczęć Dyrektor Instytutu